

Sygn. akt VI Ka 603/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR del. do SO Jarosław Staszkiwicz

Protokolant Sylwia Piliszewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze del. do Prokuratury Rejonowej w Lubaniu: P. F.

po rozpoznaniu 20 listopada 2018 r.

sprawy R. C. ur. (...) w K.

s. W., K. z domu L.

oskarżonego z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 178a § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaniu

z dnia 18 kwietnia 2018 r. sygn. akt II K 432/17.

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. C.;

II. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygnatura akt VI Ka 603/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubaniu z 18 kwietnia 2018 roku w sprawie II K 432/17:

- R. C. uznano za winnego tego, że 27 sierpnia 2017 roku w miejscowości P. na ul. (...) działając wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał przy sobie substancje psychotropową w postaci metaamfetaminy w ilości 0,06 grama, przy czym czyn ten stanowił wypadek mniejszej wagi, to jest występku z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na podstawie art. 62 ust. 3 tej ustawy wymierzono mu karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z jednoczesnym obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30 godzin w skali miesiąca;

- oskarżonego uznano za winnego tego, że 27 sierpnia 2017 roku w miejscowości P. na ul. (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny A. R. o nr rej. (...) znajdując się pod wpływem substancji psychotropowych ze stwierdzoną zawartością w próbce krwi (...) (...) amfetaminy w stężeniu 23,6 ng/ml i metaamfetaminy w stężeniu 245,1 ng/ml, to jest występku z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzono mu karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z jednoczesnym obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny, w wymiarze 30 godzin w skali miesiąca;

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k., połączono wymierzone oskarżonemu w pkt I i II części dyspozytywnej wyroku kary ograniczenia wolności i wymierzono mu karę łączną 7 miesięcy ograniczenia wolności z

jednoczesnym obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30 godzin w skali miesiąca;

- na podstawie art. 42 § 2 k.k., orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat;

- na podstawie art. 63 § 4 k.k., na poczet orzeczonego środka karnego zaliczono oskarżonemu R. C. okres zatrzymania prawa jazdy od 27.08.2017 r. do 18.04.2018 r.;

- na podstawie art. 43a § 2 k.k., zasądzono od oskarżonego na rzecz F. (...)w W. świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł;

- na podstawie art. 70 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa poprzez zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci woreczka strunowego z zawartością środka odurzającego w postaci metamfetaminy w ilości 0,05 grama, opisanego w wykazie dowodów rzeczowych Drz 479/17;

- na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ustęp 1 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie i nie wymierzono mu opłaty.

Apelację od wyroku złożył obrońca. Podniósł w niej zarzuty:

- obrazę art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez skazanie oskarżonego za czyn, który nie był objęty skargą uprawnionego oskarżyciela;

- obrazę art. 115 § 11 k.k. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że syn oskarżonego nie jest dla niego osobą najbliższą;

- obrazę art. 191 § 2 k.p.k. w zw. z art. 182 § 1 w zw. z art. 186 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i nieuprzedzenie świadka K. S. o przysługującym mu prawie do odmowy składania zeznań, co pozbawiło go tego prawa – obraza miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, gdyż ustalenia faktyczne były czynione również na podstawie zeznań tego świadka;

- obrazę art. 7 w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez uznanie, że okoliczności popełnienia pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów wykluczały wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co miało wpływ na treść wyroku.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez niewinnienie oskarżonego od popełnienia drugiego z zarzucanych czynów i umorzenie postępowania, co do pierwszego z tych czynów.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Pierwszy z zarzutów odwołania kwestionował możliwość skazania R. C. za czyn z art. 178a § 1 k.k. polegający na kierowaniu samochodem pod wpływem środka odurzającego w sytuacji, gdy w postępowaniu przygotowawczym przedstawiono mu jedynie zarzut prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu takiego środka. Obrońca słusznie wywodzi, że są to sformułowania odmienne, którym przepisy nadają różne znaczenie. Zawarcie w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów określenia „w stanie po użyciu środka odurzającego” było nieprawidłowe, nie odpowiadało przyjętej kwalifikacji prawnej czynu. Stanowiło zatem naruszenie art. 313 § 2 k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k. Akt oskarżenia zawierał już natomiast prawidłowy opis czynu z art. 178a § 1 k.k. Brak wydania w toku dochodzenia nowego postanowienia o przedstawieniu zmienionego zarzutu stanowił naruszenie art. 314 k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k.

W niniejszej sytuacji nie doszło zatem do rozpoznawania przez sąd I instancji sprawy w zakresie czynu, którego nie zarzucono oskarżonemu. Skarga – akt oskarżenia – zawiera opis tego zachowania i jego kwalifikację prawną, uznane

przy wyrokowaniu za prawidłowe. To, że wniesiono ją bez dochowania wszystkich wymogów odpowiedniej procedury w toku postępowania przygotowawczego, nie niweczy jej skuteczności. Pochodzi od uprawnionego podmiotu, przyjęła wymaganą formę. Nie ma zatem mowy o przeszkodzie procesowej, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

Apelujący nie zarzucał naruszenia przepisów postępowania, wymienionych w pierwszym akapicie. Nawet stwierdzenie tych uchybień nie mogłoby jednak skutkować wzruszeniem wyroku sądu rejonowego – zarzut od początku dotyczył popełnienia przestępstwa polegającego na prowadzeniu samochodu po zażyciu substancji psychotropowej. Składając wyjaśnienia 27 sierpnia 2017 roku oskarżony nie miał wątpliwości, co się mu zarzuca – wynika to ze złożonych wówczas wyjaśnień. To, że w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów użyto nieprawidłowego sformułowania, nie miało więc znaczenia dla prowadzenia przez niego obrony. Również przed sądem nie miał żadnych problemów z odniesieniem się do oskarżenia o popełnienie czynu z art. 178a § 1 k.k. Niewydanie w toku dochodzenia postanowienia o zmianie zarzutu w niczym nie zmieniło jego sytuacji procesowej. Wzmiankowane uchybienia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze nie mogły zatem wpłynąć na treść zaskarżonego wyroku.

Drugi i trzeci zarzut apelacji dotyczyły w istocie naruszenia przez sąd art. 16 § 1 k.p.k., polegającego na niepouczeniu świadka – osoby najbliższej dla oskarżonego – o przysługującym jej prawie do odmowy składania zeznań. Uchybienie takie jednak nie miało miejsca. Świadkiem, o którym mowa w zarzucie, był K. S.. Jest on synem U. S., która dwukrotnie przesłuchiwana – podczas dochodzenia i przed sądem – podawała konsekwentnie, że jest konkubiną oskarżonego. K. S. był zatem synem konkubiny R. C.. Taka relacja nie mieści się w katalogu wynikającym z art. 115 § 11 k.k. Konkubinat nie tworzy żadnej oficjalnej więzi pomiędzy krewnymi konkubentów, jego znaczenie przy ocenie tego, czy mamy do czynienia z „osobą najbliższą” w rozumieniu przywołanego przepisu ograniczone jest jedynie do osób pozostających we wspólnym pożyciu. K. S. w sprawie, gdzie oskarżonym był konkubent matki, nie był zatem uprawniony do odmowy składania zeznań na podstawie art. 182 § 1 k.p.k. Wspólne zamieszkiwanie z R. C. mogło doprowadzić do powstania między nimi zażyłości. Uprawniałaby ona jednak tylko do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 185 k.p.k. Jak wynika z protokołu rozprawy, świadek o zwolnienie od złożenia zeznań nie wnioskował, choć pouczono go o tym prawie (k. 113 i 114).

Ostatni z zarzutów odwołania odnosił się do niezastosowania przez sąd I instancji art. 62a ustawy z 29 VII 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii do pierwszego z czynów oskarżonego. obrońca ma rację wskazując, że to zachowanie R. C. miało polegać na posiadaniu znikomej ilości narkotyku na własne potrzeby. Dopasowane jest więc do warunków, o których mowa w art. 62a ustawy. Jednak przepis ten jako kolejną przesłankę do umorzenia postępowania wskazuje też niecelowość karania sprawcy ze względu m.in. na okoliczności popełnienia czynu. W niniejszej sprawie okolicznościami takimi było zażycie przez oskarżonego części substancji psychotropowej wcześniej, a potem kierowanie pod jej wpływem samochodem. Narkotyk zatem posłużył mu nie tylko do odurzenia, ale też doprowadził do stworzenia dodatkowego zagrożenia dla porządku prawnego. W tej sytuacji posiadanie przez niego metamfetaminy musiało zostać ukarane, umorzenie postępowania nie byłoby celowe. Doprowadziłoby do sytuacji ukarania za skutek posiadania całej porcji narkotyku, a odstąpienia od wyciągnięcia konsekwencji z samego utrzymywania się w posiadaniu substancji.

Z podanych powodów, żaden z zarzutów apelacji nie znalazł uznania w oczach sądu odwoławczego. Z uwagi na treść odwołania i zawarte w nim wnioski, konieczne było w tej sytuacji zbadanie, czy zaskarżone rozstrzygnięcie nie jest rażąco surowe dla oskarżonego. Kary orzeczone przez sąd I instancji na taką ocenę nie zasługują. Wymierzono kary jednostkowe rodzajowo łagodne, wolnościowe. Ich wysokość niewiele odbiega od dolnej granicy, wyznaczonej przez art. 34 § 1 k.k. Odpowiadają ustalonej wadze czynów oraz okolicznościom odnoszącym się do sprawcy. Wymiar kary łącznej uwzględnia zbieżność czasową i funkcjonalną obu czynów, ale także ich odmienność przedmiotową. Orzeczone środki karne oraz przepadek są obligatoryjne, przyjęły minimalny wymiar. Nie można ocenić ich jako nadmiernie surowe.

Skoro zatem apelacja nie mogła doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego wyroku, brak było też powodów do ingerowania w to orzeczenie z urzędu, to należało utrzymać je w mocy.

Oskarżony podejmuje prace dorywcze z wynagrodzeniem w wysokości 1.000 złotych miesięcznie, nie posiada majątku. Ma troje dzieci na utrzymaniu. Nie byłby w stanie zapłacić kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Z tego powodu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolniono go od ich zapłaty.